

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån, U2

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister	Byråchef	Omedelbart
Annika Hambrudd	Elisabeth Storfors	

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 42

Avtal gällande eGrunder

ÅLR 2020/5421

151 U2, 152 U2 (Utdrag)

Ålands landskapsregering beslöt att ingå avtal med Utbildningsstyrelsen i Finland gällande användningen av eGrunder webbhelheten som ägs och förvaltas av Utbildningsstyrelsen.

Ålands landskapsregering får använda eGrunder för att sammanställa sina egna läroplansgrunder för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Ålands landskapsregering får dessutom använda läroplansverktyget i eGrunder.

Beslöts att en engångssumma, 9.900 Euro erlaggs till Utbildningsstyrelsen för utvecklingsarbetet i eGrunder. Ersättningen belastar budgetmoment 39000, IT-drifts- och utvecklingskostnader.

Avtalet omfattar ett årligt servicepaket på 8.000 Euro omfattande inkl. bl.a. IT leverans, råd, handledning, utbildning. Den årliga kostnaden belastar budgetmoment 53510, Utvecklingsarbete inom utbildning.

Landskapsregeringen avser att i första hand använda eGrunder för sammanställning av grundskolans läroplan och gymnasiets läroplan. Publiceringen av läroplaner kommer att göras på en särskild för ändamålet utvecklad hemsida.

Nr 43

Bordlagt ärende ep nr 16, 8.6.2020

Godkännande av projektplan för försöksverksamheten

Visa vägen

ÅLR 2020/2168

153 U2 (Utdrag)

Ålands landskapsregering beslöt att anteckna uppgjord projektplan för kännedom.

Landskapsregeringen uppmanar Visa vägen att ge förslag till ny huvudman under hösten 2020 inför budget 2021.

Nr 44

Ändring av läroplan och examensbenämning

ÅLR 2020/1352

154 U2, 155 U2 (utdrag)

Ålands gymnasium anholder om att examensbenämningen datanom ändras med anledning av att läroplanen Gymnasieexamen i informations- och kommunikationsteknik, med examensbenämningen datanom ändrar från och med 1.8.2020. Examen Gymnasieexamen i informations- och kommunikationsteknik kvarstår, men programmet innehåller 4 olika kompetensområden med olika examensbenämningar. Ålands gymnasium kommer att erbjuda 2 kompetensområden med examensbenämningarna IT-stödperson och programutvecklare.

IT-stödperson ger kompetens att arbeta i en informations- och kommunikationsteknisk miljö med arbetsstationer, nätutrustning och domäner. En programutvecklare kan programmera, hantera information samt använda gränssnitt och versionshantering.

Ålands landskapsregering beslöt att översända ärendet till lagberedningen för att ändra examensbenämningen datanom till examensbenämningarna IT-stödperson och programutvecklare i landskapsförordning (2019:41). De nya examensbenämningarna ändras vid antagning till utbildningsprogrammet från och med 1.8.2020.

Nr 45

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen

med förslag till läropliktslag och till vissa lagar

som har samband med den

ÅLR 2020/3337

156 U2

Ålands landskapsregering beslöt att yttra sig till Utbildnings- och kulturministeriet gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till läropliktslag och till vissa lagar som har samband med den, VN/1985/2020-OKO-1 enligt följande.

Undervisnings- och kulturministeriet har begärt att Ålands landskapsregering ska ge ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen om en läropliktslag och vissa lagar som har samband med den. Målet med propositionen är att höja utbildnings- och kompetensnivån samt att säkerställa att var och en har möjlighet att avlägga en examen på andra stadiet. Utvidgningen av läroplikten och de strukturella lösningarna i anslutning till den är den finländska regeringens viktigaste utbildningspolitiska mål.

I propositionen föreslås att det stiftas en läropliktslag och en ny lag om utbildning som handleder för examensutbildning. Därutöver föreslås ändringar i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning, lagen om fritt bildningsarbete, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, lagen om riksomfattande studie- och examensregister, lagen om studiestöd, lagen om stöd för skolresor, lagen om studentexamen och vissa andra lagar.

Enligt förslaget utvidgas läroplikten till att gälla utbildning på andra

stadiet. Läroplikten föreslås upphöra när en person fyller 18 år eller när den läropliktiga har med godkänt resultat har avlagt en sådan examen som avses i lagen om studentexamen (502/2019) eller lagen om yrkesutbildning (531/2017) eller en motsvarande utländsk examen. Den förlängda läroplikten innebär en skyldighet för de elever som avslutar den grundläggande utbildningen, grundskolan, att söka till utbildning på andra stadiet. Stärkt handledning föreslås enligt principen om vägledning inom grundskoleutbildningen, utbildning på andra stadiet och i övergångsskedet samt avgiftsfri utbildning på andra stadiet. Separata förberedande utbildningar i övergångsskedet ska enligt propositionen slås samman till en ny utbildning som handleder för examensutbildning.

Ålands landskapsregering tar inte ställning till huruvida de strukturella reformerna är motiverade.

Åländsk lagstiftningsbehörighet

Enligt 18 § 14 punkten i självstyrelselagen (1991:71) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om undervisning. Undervisningsväsendet samt bestämmandet om den till undervisningsväsendet hörande allmänna läroplikten omfattas således av landskapets lagstiftningsbehörighet (RP 73/1990 rd s. 43 och s. 67).

Ålands landskapsregering uppmärksamgör undervisnings- och kulturministeriet på att lagstiftningen inte gäller på Åland, men påverkar den åländska utbildningsverksamheten.

Utvidgning av läropliktsåldern och avgiftsfrihet

En utvidgning av läroplikten till 18 år ger automatiskt den studerande rätt till avgiftsfri undervisning enligt grundlagen.

Den föreslagna utvidgningen av läroplikten till 18 år enligt rikslagstiftning ger inte automatiskt en utvidgning av läroplikten till 18 år på Åland. Utformningen av läroplikten på Åland regleras i den åländska grundskolelagstiftningen. Läroplikten och upphör det år eleven fyller 17 år.

Olika utformning av läroplikten i Finland och på Åland kan förorsaka hinder för en enskild elev både i karriärplaneringen och vid ansökan till studier på andra stadiet för fullgörande av läroplikten.

En elev fullgör sin läroplikt enligt 2 § 4 mom. läropliktslagen vid 18 år eller när den läropliktiga har avlagt en examen på andra stadiet eller motsvarande utländska examen. En elev kan enligt förslaget inte slutföra sin läroplikt i en utbildning på Åland, endast utomlands.

En uteslutning av de åländska utbildningarna ur möjliga utbildningsformer på andra stadiet begränsar de svenskspråkiga elevernas utbildningsalternativ och möjligheter till ett brett utbildningsutbud. Inom sjöfartens utbildningsområde är den åländska manskaputbildningen det enda svenskspråkiga utbildningsalternativet som riktar sig till ungdomar på andra stadiet i Finland. De åländska gymnasieutbildningarna (LL 2011:13 om gymnasieutbildning) motsvarar både till sitt upplägg och innehåll de utbildningar som ges med stöd av gymnasielagen (FFS 714/2018) och yrkesutbildningslagen (FFS 531/2017). Studentexamen (FFS 433/2006), utbildning inom sjöfartsområdet (FFS 501/2018) samt utbildning inom social- och hälsovård (FFS 549/2005) ordnas i landskapet med stöd av överenskommelseförordningar.

Landskapsregeringen föreslår därför att läroplikten även kan fullgöras inom den åländska gymnasieutbildningen.

Avgiftsfriheten inom andra stadiets utbildning är en följd av den förlängda läroplikten. Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet reglerar även finansieringsansvaret för de studerande med hemkommun på Åland. Den utökade avgiftsfriheten bör även inkludera studerande med hemkommun på Åland. Avgiftsfriheten bör även beakta de ungdomar som har hemkommun på Åland, men som är omhändertagna enligt barnskyddslag (40 §, 2007:417) och placerade i familjehem eller på barnskyddsenshet i Finland och som studerar i Finland.

Förslaget till läropliktslag gäller inte automatiskt på Åland. Den åländska gymnasieutbildningen, andra stadiets utbildning, är för närvarande inte avgiftsfri. Det innebär att de studerande som söker sig till en studieplats inom den åländska gymnasieutbildningen kommer i en ekonomiskt ofördelaktig ställning. Studerande med hemkommun i Finland och som väljer att fullfölja sin läroplikt på Åland bör därför erhålla en tillräcklig kompensation via studiestödssystemet.

Sammanfattningsvis framhåller landskapsregeringen betydelsen av att det åländska utbildningsalternativet beaktas i den kommande strukturreformen där man avser att förlänga läroplikten och möjliggöra en gratis andra stadiets utbildning tills studerande fyller 20 år.

Nr 46

Lagförslag om distansundervisning i grundskolan,
begäran om synpunkter

ÅLR 2020/5432

157 U2

Ålands landskapsregering beslöt att begära in synpunkter på sitt lagförslag om distansundervisning i grundskolan, lagförslag nr 28/2019 - 2020. Lagförslaget gäller ändring av LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola. Möjligheter att lämna in synpunkter fortgår till 21.8.2020.

Landskapsregeringen har lämnat sitt lagförslag till Ålands lagting 18.6.2020 utan att lagförslaget föregåtts av en remissomgång. Landskapsregeringen efterhör därför synpunkter på lagförslaget i samråd med Ålands lagting, lag och kulturutskottet. Landskapsregeringen avser att kommunicera synpunkterna till lag -och kulturutskottet.

Landskapsregeringen lämnade samtidigt ett lagförslag nr 27/2019 - 2020 om ändring av nuvarande grundskolelag (1995:18) med en ny lagparagraf 16 a § gällande distansundervisning i exceptionella situationer. I båda lagförslagen nr 27/2019 - 2020 och nr 28/2019 - 2020 ingår samma lagparagraf om distansundervisning i exceptionella situationer. Lag- och kulturutskottet har behandlat paragrafens ordalydelse och lämnat sina synpunkter i sitt betänkande nr 14/2019 - 2020, 23.6.2020. Landskapsregeringen uppmanar därför remissinstanserna att bekanta sig med lag- och kulturutskottets betänkande och förslag till ordalydelse i lagparagrafen.
